

**TECHNIKI MULTIMEDIALNE
W PRACY DZIENNIKARSKIEJ
NA LEKCJACH
JĘZYKA POLSKIEGO**

*Program autorski dla uczniów klas I – III
Gimnazjum nr 1 w Konstancynie Łódzkim*

mgr Mirosława Marszałek

W programie zostały dokonane korekty na podstawie opinii recenzentów.

SPIS TREŚCI

I	Wstęp	3
II	Założenia dydaktyczno – wychowawcze	3
III	Cele programu	4
IV	Organizacja procesu nauczania	4
V	Struktura programu, umiejętności, działania uczniów i nauczyciela	5
	V. 1. Etap I – struktura programu	5
	V. 2. Etap I – działania uczniów i nauczyciela	6
	V. 3. Umiejętności po zakończeniu etapu I	6
	V. 4. Etap II – struktura programu	6
	V. 5. Etap II– działania uczniów i nauczyciela	7
	V. 6. Umiejętności po zakończeniu etapu II	8
	V. 7. Etap III – struktura programu	8
	V. 8. Etap III – działania uczniów i nauczyciela	9
	V. 9. Umiejętności po zakończeniu etapu III	9
VI	Środki dydaktyczne	9
VII	Metody i zasady nauczania	10
VIII	Przykłady ćwiczeń wprowadzających uczniów w tajniki warsztatu dziennikarskiego	10
IX	Rozkład godzin w klasach I – III	12
X	Ocenianie uczniów	13
XI	Informacje o recenzentach	14

I Wstęp

Motywacją do powstania tego programu stało się widoczne wśród młodzieży zainteresowanie pracą dziennikarza, a także formami wypowiedzi ustnych i pisemnych, którymi operują mass media.

Wielokrotnie na lekcjach języka polskiego poświęconych środkom masowego przekazu zauważyłam, że młodzież bardzo chętnie i czynnie włącza się w tę tematykę. Z dużym zaangażowaniem uczniowie przeprowadzają wywiady, projektują hasła reklamowe, a nawet piszą reportaże. Żyjemy w czasach ciągle rosnącego zapotrzebowania na informacje, a tym samym wzrasta prestiż i zainteresowanie społeczeństwa takimi zawodami jak dziennikarz, fotoreporter czy komentator radiowy lub telewizyjny. Obecnie programy edukacyjne języka polskiego dostarczają jedynie informacji o kulturze i pracy mass mediów, nie wyposażając jednak ucznia w odpowiednie narzędzia (oczywiście z powodu małej ilości godzin przeznaczonych na te zagadnienia).

Mam nadzieję, że program ten w dużej mierze ukierunkuje młodzież zainteresowaną tymi zagadnieniami, a jednocześnie sprawi, że lekcje języka polskiego staną się dla niektórych przygodą, a nawet wyzwaniem. Treści literackie i językowe będą realizowane w oparciu o podstawę programową.

Biorąc pod uwagę fakt, że nauczanie nowymi metodami jest łatwiejsze i efektywniejsze, należy podkreślić, że znacznym ułatwieniem w realizacji tego programu będą multimedia. Termin ten stał się bardzo modny od kilku lat i oznacza on połączenie różnych sposobów przekazywania informacji (video, grafika, dźwięk, animacje).

Mówiąc o multimediami, mam na myśli: techniki publicystyczno - wydawnicze, elektronikę komercyjną (zwaną także elektroniką powszechnego użytku np. telewizory, magnetowidy, kamery video, magnetofony, odtwarzacze CD) oraz komputer.

Sądzę, że oprócz doskonalenia umiejętności publicystyczno - dziennikarskich, które są nadrzędnym założeniem tego programu, zastosowanie technik multimedialnych ograniczy czas potrzebny na naukę, stworzy lepsze możliwości zrozumienia przekazywanych treści i da większe efekty podczas egzaminów gimnazjalnych.

II Założenia dydaktyczno - wychowawcze

Program przyczyni się do przybliżenia młodzieży zawodu dziennikarza oraz doprowadzi do zintegrowania technologii informacyjnej z różnymi dziedzinami nauczania: językiem polskim, informatyką, sztuką, techniką, historią i wiedzą o społeczeństwie. Korelacja z informatyką jest przewidziana jako integralny element tego programu. Nadrzędnym celem tegoż kształcenia będzie systematyczne wydawanie gazetki szkolnej (miesięcznik) oraz podjęcie współpracy z innymi czasopismami, na łamach których uczniowie będą mogli drukować swoje artykuły („43 – bis”, „Express Ilustrowany”).

Połączenie technik dziennikarskich z lekcjami języka polskiego stanowić może „przerywnik” monotonii polonistycznej i rezultat działań przygotowawczych, odwołujących się do dobrych wzorów prasowych..

Zresztą granice między tym, co literackie, a tym co dziennikarskie, są bardzo płynne, czego przykładem może być literatura faktu lub zawartość magazynów poważnych pism. Próbuję połączyć lekcje języka polskiego z dziennikarstwem, wiedzą o literaturze, ze sprawnością redakcyjną, wykorzystując do tego jako narzędzi: komputer, kamery video, magnetowidy, aparat fotograficzny, odbiornik radiowy, TV itp.

Pragnę lekcje polskiego zbliżyć do życia, a prace pisemne uczynić funkcjonalnymi.

III Cele programu

Program podzielony jest na trzy etapy kształcenia (klasa I, II, III).
Dla każdego etapu zostały określone odrębne cele.

Klasa I (I etap)

- Przeprowadzanie wywiadu z osobami z najbliższego otoczenia.
- Celowe i zamierzone korzystanie ze środków technologii informacyjnej w celu precyzyjnego redagowania informacji.
- Sięganie do informacji, jaką może nieść komputer.
- Redagowanie artykułu do gazetki w formie recenzji.
- Gromadzenie argumentów i operowanie słownictwem w celu podkreślenia własnej racji.
- Znajomość poetyki nagłówka i wykształcenie umiejętności ich redagowania.
- Redagowanie notatek prasowych.
- Docenienie dorobku kulturalnego własnego kraju, najbliższego regionu bez przeceniania programowej oferty zagranicznej.

Klasa II (II etap)

- Kształcenie świadomości funkcjonowania reklamy i krytyczny stosunek do niej.
- Stosowanie narzędzi informatycznych w modelowaniu, wykonywaniu eksperymentów, symulacji, gromadzeniu i przetwarzaniu danych oraz redagowaniu dokumentów i projektów graficznych.
- Świadome i zamierzone uczestnictwo w pracach nad redagowaniem szkolnej gazetki gimnazjalnej.
- Nawiązanie współpracy z redakcją wybranego czasopisma.
- Sprawne i wartościujące redagowanie relacji na temat: książki, filmu, wystawy, przedstawienia teatralnego itp.
- Zapoznanie z tematyką i formą reportażu.
- Utrwalenia i uporządkowanie informacji zdobytych za pośrednictwem mediów (w postaci notatki, nagrania, dyskiety, kserokopii).
- Znajomość celów i przyczyn powstawania felietonów.

Klasa III (III etap)

- Redagowanie takich form dziennikarskich jak: artykuł problemowy, reportaż, notatka prasowa.
- Interesujące i oryginalne przedstawienie rozmówcy poprzez przeprowadzenie wywiadu.
- Samodzielny (bez pomocy nauczyciela) wkład w redagowaniu szkolnej gazetki.
- Posługiwanie się urządzeniami powszechnego użytku: kamerą video, magnetowidem, magnetofonem, odtwarzaczem CD itp.
- Stosowanie komputera w pracy publicystyczno - dziennikarskiej.
- Wykorzystanie grafiki komputerowej w pracy nad reklamą.
- Redagowanie artykułów i zamieszczanie ich w gazetkach i czasopismach regionalnych oraz krajowych (autoprezentacje).
- Ocenianie wartości informacji zdobytej z konkretnego źródła (prasa, Internet, radio, telewizja).

IV Organizacja procesu nauczania

W lekcjach będą uczestniczyli wszyscy uczniowie z klasy.
Zajęcia w pracowni komputerowej odbywać się będą na 12 stanowiskach (grupy dwu

i trzyosobowe). Na każdym etapie kształcenia przewiduję dodatkowo jedną godzinę zajęć tygodniowo dla klasy objętej tymże programem. Program realizowany będzie w trzech etapach. Etap I obejmie klasę I, etap II klasę II, etap III klasę III. W realizacji tego programu będziemy korzystać z fachowej literatury np. "Abecadło dziennikarza" Z. Borachowego, "Warsztaty dziennikarskie" S. Bortnowskiego, "Reporter i jego warsztat" A. Magdonia oraz "Różne techniki multimedialne" - skrypty wydane przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego pod redakcją S. Szarugi, D. Wojtuś i A. Koludo.

V Struktura programu

Program podzielony jest na trzy etapy kształcenia, a w ich ramach na zadania związane z zastosowaniem komputera i technik multimedialnych jako narzędzi wspomagających.

V. 1. Etap I - struktura programu

1. Reguły obowiązujące w informacji:

- podstawowe wiadomości o redagowaniu informacji: pytania informacji prasowej, zasada odwróconej piramidy,
- nauka precyzji w informowaniu,
- nadanie historii literatury (wybrany tekst literacki) kształtu informacji,
- przygotowanie do napisania artykułu informacyjnego, wykraczającego poza program szkolny (z wykorzystaniem komputera - edytor tekstu Word).

2. Wywiad jako sposób ukazania rozmówcy:

- nadrzędny cel wywiadu (wywiad dla sprawy? czy wywiad dla osoby?),
- sposoby zadawania pytań i prowadzenia rozmowy,
- rozpoczęcie i zakończenie wywiadu.

3. O zawartości recenzji:

- czytanie recenzji znanych recenzentów,
- sądy wartościujące,
- redagowanie recenzji.

4. Język nagłówków prasowych (propozycja cyklu ćwiczeń):

- nadawanie tytułów notatkom prasowym,
- szukanie tytułu dla gazetki szkolnej (wizerunek graficzny),
- gramatyka i stylistyka tytułów,
- klasyfikowanie tytułów i "wprawianie się" w tytułowaniu.

5. Istota notatek prasowych:

- różne formy notatek,
- redagowanie notatek prasowych,
- zorganizowanie konkursu szkolnego na najciekawszą notatkę prasową.

6. Rozwiązywanie problemów i zadań za pomocą technik multimedialnych:

- wykorzystanie komputera do przekazywania i zdobywania wiedzy: program Word, Power Point, programy edukacyjne, Internet, encyklopedia multimedialna,
- wykorzystanie dyskiety komputerowej w celu zapisu własnych przemyśleń, wniosków i przeprowadzonych ćwiczeń redakcyjnych,
- filmy edukacyjne na kasetach video (wywiady, recenzje spektakli teatralnych, opinie krytyków),
- wykorzystanie magnetofonu jako narzędzia przy przeprowadzaniu wywiadów,
- zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem różnych czasopism i gazet w celach wartościujących.

V. 2. Etap I (klasa I) - działania uczniów i nauczyciela

Nauczyciel	Uczniowie
<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje zestawy ćwiczeń potrzebne do przeprowadzenia zajęć warsztatowych, - omawia bezpieczeństwo, higienę pracy przy komputerze oraz przestrzeganie podstawowych zasad w pracy z komputerem, - odpowiada za stan pracowni informatycznej, stan techniczny telewizorów, magnetowidów, magnetofonów itp., - czuwa nad przebiegiem zajęć i zapisuje spostrzeżenia i uwagi w specjalnie założonym zeszyte pt. „Warsztaty dziennikarskie”. 	<ul style="list-style-type: none"> - poznają możliwości wykorzystania różnych technik multimedialnych w pracy dziennikarskiej i posługują się nimi, - korzystają z mass mediów i śledzą ich rozwój, - samodzielnie wyszukują potrzebne informacje, wzbogacając w ten sposób swój warsztat pracy, - prowadzą zapiski na dyskietkach, - samodzielnie redagują notatkę prasową, - przeprowadzają wywiady z osobami z najbliższego otoczenia, - śledzą wydarzenia z życia szkoły i miasta.

V. 3. Umiejętności po zakończeniu etapu I (klasa I).

- Swobodne posługiwanie się sprzętem elektronicznym.
- Świadome i bezpieczne korzystanie z komputera oraz poruszanie się w środowisku Windows i korzystanie z zasobów internetowych.
- Umiejętność redagowania notatek prasowych z wykorzystaniem treści literackich i bieżących wydarzeń z życia szkoły i miasta.
- Operowanie podstawową terminologią dziennikarską.
- Planowanie i organizowanie pracy w grupie.

V. 4. Etap II – struktura programu

1. Stworzenie szkolnego wydawnictwa gazety gimnazjalisty:

- redagowanie zapowiedzi tekstu (wypracowania poprzedzone wypowiedzią),
- podział obowiązków wydawniczo – redakcyjnych w funkcjonowaniu „szkolnego czasopisma”,
- sposoby dzielenia tekstów (akapity, śródtytuły, tytułowanie i dzielenie tekstów),
- korzystanie z komputerowych programów graficznych, prezentacji programu Power Point, Corel Draw itp.,
- opracowywanie materiałów przeznaczonych do rozpowszechniania, planowanie stron gazety i całych numerów.

2. Rola i funkcja reklamy we współczesnym świecie:

- zapoznanie z językowymi środkami perswazji,
- dostrzeganie możliwości manipulowania odbiorcami,
- redagowanie haseł reklamowych,
- wykorzystywanie reklamy w szkolnym czasopiśmie,
- zorganizowanie Miejskiego Konkursu pod hasłem: „Stawiam na dobrą reklamę”.

3. Zapoznanie z pracą profesjonalistów:

- nawiązanie współpracy z czasopiśmie regionalnym lub ogólnokrajowym,
- pierwsze próby zamieszczania artykułów redagowanych przez uczniów,

- poznanie zasad kierowania redakcją lub jej działem, procesem wydawniczym, przygotowaniem programów i emisją.
4. Między informacją a krytyką, czyli więcej o recenzji:
- poznanie recenzji teatralnych i filmowych i próba samodzielnego redagowania ich,
  - różne tajniki fachowej recenzji, czyli więcej informacji o umiejętnym doborze środków językowych uwypuklających własną opinię,
  - publikowanie najlepszych recenzji w czasopiśmie szkolnym, regionalnym lub na stronach www.
5. Różne opinie i reportażu:
- konstruowanie portretu (zastępowanie charakterystyki postaci portretem),
  - czytanie reportaży w czasopismach, książkach i Internecie,
  - poznanie problemów nękających współczesnego reportera,
  - próba samodzielnego zredagowanie reportażu.
6. Rozwiązywanie problemów i zadań zapomocą technik multimedialnych:
- wykorzystanie komputera do projektowania stron www, na których zostaną zamieszczone prace uczniów (program Frot Page),
  - tworzenie prezentacji multimedialnych w programie Power Point (reklama naszej szkoły),
  - praca z aparatami fotograficznymi, kserokopiarką, magnetofonami i kamerami w celu przygotowania materiałów do gazetki szkolnej,
  - projekcje reportaży filmowych na video,
  - wykorzystywanie informacji z biblioteki multimedialnej i programów edukacyjnych.

V. 5. Etap II – działania uczniów i nauczyciela

Nauczyciel	Uczniowie
<ul style="list-style-type: none"> - formułuje problemy i przygotowuje odpowiednie materiały, - czuwa nad pracami redakcyjnymi i graficznymi w czasie prac nad gazetką szkolną, - pomaga w nawiązaniu kontaktów z wydawnictwami czasopism, na łamach których uczniowie będą mogli zamieszczać swoje artykuły, - przyjmuje nadzór nad Miejskim Konkursem: „Stawiam na dobrą reklamę”, - dostarcza niezbędnych informacji i materiałów (książkowych, filmowych) celem wzbogacenia warsztatu dziennikarskiego ucznia, - dokonuje ewaluacji w formie ankiet, zapisków, obserwacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - poznają techniki komputerowe potrzebne do projektowania własnych stron www i tworzenia prezentacji multimedialnych, - uczą się nawiązywania współpracy ze środowiskiem dziennikarskim, - korzystają z instrukcji programów i poznają prawa autorskie, - czynnie uczestniczą w pracach nad redakcją miesięcznika szkolnego, - ćwiczą redagowanie form dziennikarskich (reportaż, portret, komentarz), - uczestniczą w życiu kulturalnym swojego miasta i regionu, pisząc artykuły, recenzje i przeprowadzając wywiady, - biorą udział w reklamie naszej szkoły i miasta, - uczą się gromadzić informacje w postaci prostych baz danych, przetwarzać je i prezentować wyniki

	swojej pracy w formie diagramów, wykresów i tabel.
--	--

V. 6. Umiejętności po zakończeniu etapu II (klasa II)

- Redagowanie szkolnego miesięcznika (ze szczególnym uwzględnieniem pracy w zespole).
- Posługiwanie się programami Power Point, Front Page.
- Wyszukiwanie informacji potrzebnych informacji w Internecie, wysyłanie poczty za pomocą poczty Netscape oraz komunikowanie się z serwerami list dyskusyjnych.
- Stosowanie zasad funkcjonowania reklamy.
- Wykorzystanie ofert mass mediów w celu: edukacyjnym, ludycznym, kompensacyjnym, poszerzenia zainteresowań, rozwoju osobowości.

V.7. Etap III – struktura programu

1. Skompletowanie warsztatu reportera:

- redagowanie reportażu na podstawie obserwacji, wywiadów i zapoznania się z dokumentami,
- poznanie różnych sposobów tworzenia fachowych reportażu: obserwacja uczestnicząca, rekonstrukcja zdarzeń, reporter na miejscu zdarzeń.

2. Tajniki pracy fotoreportera (zajęcie plenerowe).

3. Próby w określeniu felietonu:

- zapoznanie z nazwą i historią gatunku,
- przybliżenie różnych tytułów felietonów,
- zaznajomienie się z celem powstawania felietonu,
- poznanie kompozycji i stylu felietonu,
- czytanie różnych felietonów na łamach czasopism,
- redagowanie felietonów (dla uczniów zainteresowanych) i włączenie ich do gazetki szkolnej.

4. Istota komentarza:

- nauka komentowania otaczającej rzeczywistości,
- fakty literackie jako przedmiot komentarza,
- określenie czystości gatunku, czyli między komentarzem a publicystyką,
- poszukiwanie komentarzy jasných i ukrytych,
- próby oddzielenia komentarza w wytycznych zadaniach i tekstach.

5. Polemika i dyskurs:

- wykorzystanie przeciwnych opinii,
- zasady obowiązujące w budowie dyskursu: spokojny wywód, wykazywanie niepełności poglądów adwersarza, uproszczenie rzeczywistości, pozorna autoironia, doprowadzenia zarzutów przeciwnika do rangi absurdu,
- spór o pisarzy i bohaterów i ich książek.

6. „I ty możesz zostać dziennikarzem”:

- zorganizowanie Powiatowego Konkursu na Najlepszego Dziennikarza (dla uczniów III klas gimnazjum).

7. Rozwiązywanie problemów i zadań za pomocą technik multimedialnych:

- używanie kamer video, magnetowidów, odtwarzaczy CD, dyktafonów,
- posługiwanie się aparatem fotograficznym (cyfrowym),
- stosowanie komputera do zapisu danych, ich przetwarzania i prezentacji,
- używanie komputera do komunikowania się za pomocą listu, ogłoszeń, reklamy, poczty elektronicznej, Internetu,

- wyszukiwanie informacji z różnych źródeł: dysk, biblioteka multimedialna, sieć komputerowa, Internet.

V. 8. Etap III (klasa III) – działania uczniów i nauczyciela

Nauczyciel	Uczniowie
<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje materiały i stwarza warunki do pracy warsztatowej, - jest propagatorem Konkursu Powiatowego (kończącego III etap programu), - organizuje zajęcia plenerowe, - umożliwia spotkania z ludźmi związanymi z publicystyką: dziennikarzami, reporterami, prezenterami radiowymi i telewizyjnymi, - czuwa nad przebiegiem zajęć w szkolnej pracowni komputerowej, umożliwiając uczniom sprawną pracę. 	<ul style="list-style-type: none"> - biorą czynny udział w przygotowaniach do Konkursu Powiatowego, - kontynuują redagowanie gazetki szkolnej, - zbierają potrzebne materiały do zaplanowanych prac, - wzbogacając swój warsztat dziennikarski, korzystają z programów edukacyjnych, - zapoznają się z rolą i znaczeniem komputeryzacji w rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem pracy publicystyczno – dziennikarskiej), - stosują zasady higieny i bezpieczeństwa w pracy przy komputerze.

V. 9. Umiejętności po zakończeniu etapu III (klasa III)

- Właściwy dobór źródeł informacji i sprawne wyszukiwanie potrzebnych faktów.
- Samodzielne i bezpieczne posługiwanie się systemem komputerowym i jego oprogramowaniem.
- Redagowanie podstawowych form dziennikarskich: notatki prasowe, reportaże, wywiady i komentarze.
- Prowadzenie polemiki i dyskursu na określony temat.
- Właściwy dobór środków multimedialnych do określonych zadań.
- Umiejętność dzielenia się swoimi spostrzeżeniami i wiedzą z innymi.
- Obiektywizm w ocenie czasopism, gazet, programów publicystycznych itp.
- Posługiwanie się terminologią dziennikarską.
- Świadomość ryzyka, które niesie ze sobą bycie dziennikarzem.
- Nawiązywanie kontaktów z ludźmi różnych środowisk.

VI Środki dydaktyczne

Do realizacji programu potrzebne będzie zastosowanie wielu środków dydaktycznych. Rozwój komputeryzacji i oprogramowania będzie zmuszał do ciągłego korygowania wykorzystywanych pomocy dydaktycznych. Do najważniejszych środków należy zaliczyć:

- zestawy komputerowe,
- drukarka, CD – ROM,
- system Windows,
- zintegrowany system użytkowy, np. pakiet MS Office Professional (Word, Excel, Power Pion, Out Look, Access),
- programy edukacyjne do nauczania języka polskiego,

- encyklopedia multimedialna, np. Encyklopedia PWN, Historia Świata,
- wejście do Internetu,
- kserokopiarka,
- telewizor, magnetowid,
- cyfrowe aparaty fotograficzne,
- skaner,
- kamery video,
- magnetofon z odtwarzaczem CD,
- dyktafony,
- dyskietki, płyty CD.

VII Metody i zasady nauczania

Program oparty jest na zasadzie stopniowania trudności oraz spiralnego rozwijania treści nauczania i przenikania się grup tematycznych. Zadania i problemy przedstawiane uczniom do rozwiązania nawiązują do różnych grup tematycznych, dlatego realizacja ich będzie wymagała ciągłego poszerzania wiedzy i umiejętności.

Najczęściej stosowane metody to:

1. Metoda poszukująca (dotyczy to w szczególności zadań, które będą realizowane w grupach):
  - uczniowie będą musieli niejednokrotnie samodzielnie ustalić plan działania, dobrać źródła informacji, dokonać wyboru metody rozwiązywania problemu,
  - poddać problem analizie, zweryfikować i przedstawić rozwiązania.
2. Metody aktywizujące:
  - ćwiczenia metodą warsztatową,
  - „burza mózgów” – będzie miała na celu zapewnienie pełnej swobody wypowiedzi uczniów, wnoszenie nowych pomysłów i ich uzasadnienie oraz uzupełnienie pomysłów przez kolegów,
  - metoda metaplanu – w celu wnikliwego rozważania problemu i znalezienia wspólnego rozwiązania,
  - drama, która przybierze formę rozmowy, roli, wywiadu i stop – klatki (żywego obrazu, fotografii),
  - drzewko decyzyjne, czyli prowadzenie dyskusji na papierze.

VIII Przykłady ćwiczeń wprowadzających uczniów w tajniki warsztatu dziennikarskiego.

Zapoznanie uczniów z poetyką nagłówka.

1. Zanalizujcie zebrane nagłówki prasowe i podzielcie je na dwie grupy:

- nagłówki informacyjne,
- nagłówki zabarwione emocjonalnie.

Które z nich szczególnie przyciągają uwagę czytelnika? Dlaczego?

2. Dokonajcie analizy zebranych nagłówków, zwracając uwagę na ich perswazyjny charakter. Podzielcie je na nagłówki:

- wartościujące,
- apelujące.

Wyjaśnijcie, na czym polega perswazyjna funkcja nagłówków. (Można sprawdzić w słowniku znaczenie słowa perswazja).

3. Zanalizujcie zebrane nagłówki, zwracając uwagę na ich funkcję. Które z nich:

- informują,
- są ekspresją,

- reklamują,
- streszczają?

Wyniki swojej pracy przedstawcie na planszy.

4. Zanalizujcie zebrane nagłówki prasowe, zwracając uwagę na ich stylistykę. Które z nich są:

- aluzją literacką,
- grą słów,
- powiedzeniami potocznymi,
- przysłowiami,
- cytatami (z piosenek, filmów, literatury itp.)?

Wyniki swojej pracy przedstawcie na planszy.

5. Zanalizujcie zebrane nagłówki prasowe, zwracając uwagę na ich konstrukcję składniową. Które z nich są:

- zdaniami,
- oznajmieniami – równoważnikami zdania,
- zawiadomieniami (ich podstawą jest rzeczownik w Mianowniku),
- zawiadomieniami określnikowymi (tytuł rozpoczyna się przymikiem, np. „Na konstantynowskim straganie”).

6. Wyjaśnijcie, dlaczego poniższe nagłówki są nieudane? Wnioski zapiszcie na planszy.

Trąba do góry!
Daewoo idzie w świnie
Popychanie autostrad
Śledziowa miłość
Stanęło jej w gardle
Przejechała koszarka
Wyzwanie dla inkubatora
Komercja (jednak) wybuchnęła obfitym biustem
Prezes zrobił mistrza
„Skamracanie” kontynentów

Ćwiczenia redakcyjne

1. Jesteście redaktorami gazetki klasowej. Na zebraniu redakcji ustalacie:

- tytuł, jaki będzie miała wasza gazetka? (zapiszcie swoje propozycje),
- przynajmniej 10 tematów, które poruszycie w gazetce.

Jakie tytuły nadacie artykułom rozwijającym wskazane tematy?

Do redakcji napływają depesze związane z najważniejszymi wydarzeniami w życiu szkoły, miasta, najbliższej okolicy. Zatytułujcie je. (Koniecznie trzeba zadbać o jasność informacji.) W dalszej kolejności spróbujcie w nadtytułach ustosunkować się do przekazywanych faktów.

2. Oto kilka stereotypowych tematów prac pisemnych, które musisz rozwinąć. Przekształć tematy w tytuły wypracowań. Zaproponuj kilka wariantów każdego tematu.

- Piękno opisów przyrody w „Panu Tadeuszu”.
- Tematy poezji Wisławy Szymborskiej.

- Uczucie poety po śmierci córki wyrażone w Trenach.
- Obraz rycerstwa polskiego w „Krzyżakach”.
- 3. Do podanych tekstów dopasujcie załączone nagłówki.
- 4. Nadajcie tytuły podanym notatkom prasowym.
- 5. Do podanego nagłówka ułóżcie krótki tekst (10 – 15 zdań), który zgodny będzie z treścią nagłówka (wszystkie grupy otrzymują ten sam nagłówek).
- 6. Napisz tekst (z życia swojej klasy) w dowolnej formie dziennikarskiej i nadaj mu ciekawy tytuł.
- 7. Przetłumacz ciekawe nagłówki z prasy obcojęzycznej. Czy rządzą nimi te same zasady?

IX Rozkład godzin w klasach I – III

L.p.	Hasła tematyczne	Ilość godzin		
		Klasa I	Klasa II	Klasa III
1.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zasady obowiązujące w informacji. ◆ Sposoby pozyskiwanie informacji. ◆ Nauka precyzji w informowaniu. ◆ Nadawanie tekstom literackim kształtu informacji. ◆ Nauka redagowania notatek prasowych. ◆ Poznanie języka nagłówków prasowych 	8	4	2
2.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wywiad – sposobem ukazania rozmówcy. ◆ Zasady dobrej komunikacji. ◆ Przeprowadzenie wywiadów ze znanymi postaciami. ◆ Fikcja wywiadu, czyli przeprowadzenie wywiadu z bohaterami literackimi, pisarzami. ◆ Przekształcenie wywiadu w inne formy literackie. 	8	4	3
3.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ O roli reklamy w świecie współczesnym. ◆ Redagowanie haseł reklamowych. ◆ Nauka języka reklamy. ◆ Prezentowanie własnego stosunku do reklam. 	5	4	2
4.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie ze strukturą i istotą recenzji. ◆ Nauka wartościowania dzieł literackich, filmowych, teatralnych i plastycznych. ◆ Samodzielne redagowanie recenzji. 	5	6	-
5.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Poznanie z pracą reportera. ◆ Konstrukcja portretu (zastępowanie charakterystyki portretem). ◆ Zapoznanie z opiniami o gatunku. ◆ Tematyka reportażu. ◆ Zapoznanie z pracą fotoreportera. 	-	6	8
6.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Historia felietonu. ◆ Poznanie stylu i kompozycji. ◆ Czytanie felietonów na łamach różnych 			

	czasopism.	-	-	7
7.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wytwory naszej pracy. ◆ Wydawanie szkolnego miesięcznika. ◆ Organizowanie konkursów. ◆ Prezentacje prac na forum szkoły i miasta. 	10	12	14
8.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zorganizowanie zajęć warsztatowych w: <ul style="list-style-type: none"> - w redakcji „Gazety Wyborczej”, - w rozgłośni radiowej, - w rozgłośni TV Łódź. 	zajęcia pozalek- cyjne	zajęcia pozalek- cyjne	zajęcia pozalek- cyjne
R A Z E M		36	36	36

- * W klasie I (I etap realizacji programu) uczniowie będą uczestniczyli w warsztatach dziennikarskich zorganizowanych w redakcji „Gazety Wyborczej”. Zajęcia będą miały charakter pozalekcyjny.
- ** W klasie II (II etap realizacji programu) uczniowie będą mogli zapoznać się z tajnikami pracy w łódzkiej rozgłośni radiowej. Zajęcia będą miały charakter pozalekcyjny.
- *** W klasie III (III etap realizacji programu) uczniowie poznają pracę dziennikarzy w TV 3 Łódź. Zajęcia będą miały charakter pozalekcyjny.

Podczas realizacji powyższych haseł tematycznych uczniowie będą korzystali ze sprzętu komputerowego szkolnej pracowni informatycznej, z urządzeń elektroniki komercyjnej (telewizory, magnetowidy, kamery video, magnetofony itp.) oraz technik publicystyczno – wydawniczych. Zagadnienia omawiane będą w sposób spiralny, to znaczy: nauczyciel wracał będzie do poszczególnych tematów dodając nowy materiał, w zależności od potrzeb i rosnącej z wiekiem predyspozycji uczniów. Ujęcie struktury programu w trzech etapach oraz wprowadzenie treści w postaci rozwijanych zadań zapewni jego elastyczność.

X Ocenianie uczniów

Uczniowie oceniani będą na bieżąco na podstawie wykonywanych podczas lekcji zadań, z uwzględnieniem stopnia zaangażowania i umiejętności zastosowania zdobytej wcześniej wiedzy. Pod uwagę będą brane przede wszystkim:

- a) umiejętności redagowania podstawowych form dziennikarskich, takich jak: notatka prasowa, reportaż, recenzja, komentarz,
- b) zaangażowanie w pracę zespołu,
- c) sprawne posługiwanie się sprzętem komputerowym i elektroniką powszechnego użytku,
- d) wkład pracy w redagowaniu gazetki szkolnej,
- e) umiejętności pozyskiwanie informacji i wykorzystywanie ich do konkretnych celów,
- f) systematyczne gromadzenie materiałów, notatek i zapisków w indywidualnych teczках warsztatu dziennikarskiego,
- g) wiedza teoretyczno – praktyczna z zakresu terminologii publicystyczno – dziennikarskiej.

XI Informacje o recenzentach programu